

Tietoa suomalaisesta ruoka-avusta

”Ruoka-avussa kohdataan taloudellisesti ja sosiaalisesti heikoimmassa asemassa olevia. Myös heitä, joita virallinen auttamisjärjestelmä ei aina tavoita. Ruokajonossa ovat köyhyyden todelliset asiantuntijat, ne, joilla olisi esittäjä ratkaisuja tilanteensa parantamiseksi. He eivät kuitenkaan saa ääntään kuuluviin.”

Puolitetaan köyhyys -ryhmä

Kasvava avuntarve, nousevat kustannukset ja vähenevä lahjoitusruoka heikentävät ruoka-avun toimintaedellytyksiä

- Ruoka-avun tarve on kasvanut ruoan ja energian hinnan nousun vuoksi. Tilastokeskuksen (2022) mukaan ruoan hinta on noussut 15,7 %, asuminen 9,7 % ja liikenne 9,3 % vuodessa
- Hintojen nousu on vienyt yli 60 000 kotitaloutta köyhyyteen. Näistä 16 000 on lapsiperheitä. Yhteensä köyhyysrajan alla on melkein 300 000 kotitaloutta. (Kela 2022)
- 900 000 ihmistä elää köyhyysriskissä. Hintojen nousu voi tönäistä heidät köyhyysrajan alle.
- Myös monet Ukrainasta paenneet hakevat ruoka-apua.

Rahoitus on riittämätöntä ja epävarmaa

Ruoka-apua on rahoitettu noin miljoonalla eurolla vuodessa STM:n budjetin erillismäärärahoista. Osa kunnista rahoittaa ruoka-apua. Toimijoilla on huoli, kuinka rahoitukselle käy hyvinvointialueiden aloittaessa.

Jaettavaa ruokaa ei riitä kaikille

Hävikkiruoan määrä on vähentynyt jatkuvasti kauppojen ja elintarviketeollisuuden tehostuneiden prosessien takia. Eu-ruokajako päättyi 2021. Tilalle suunniteltujen maksukorttien (ESR+) toteutus huolestuttaa toimijoita.

Ruoka-apu on tarkoitettu ensisijaisesti hätäavuksi, mutta se on muodostunut monille välttämättömäksi pitkäaikaiseksi avunmuodoksi

- Toimeentulotuen alikäyttö on yleistä ruoka-avun asiakkaiden joukossa (Koma-hanke).
- Ruoka-aputoimijat ovat kehittäneet osallisuutta ja yhteisöllisyyttä vahvistavia malleja, mutta niitä on vaikea toteuttaa resurssien puutteen vuoksi.
- Ruoka-aputoimijoiden ja viranomaisten välille tarvitaan lisää yhteistyötä esim. lisäämällä jalkautuvaa sosiaalityötä.

Tietoa suomalaisesta ruoka-avusta

"Ruoka-avun jako on yksi parhaita tapoja kohdata ihmisiä ja kuulla heitä. Ruoka-avun jaossa voi tavoittaa ihmisiä, joita ei muuten tavoitaisi ja voi tehdä palveluohjausta. Ihminen voi nyky-yhteiskunnassa saada vastauksen vain kysymykseen, jonka osaa kysyä. Ruoka-avun jaossa voi ruoka-avun jakaja olla se oikean kysymyksen esittäjä, jota hakija ei osaa kysyä"

Vastaus ruoka-apukyselyyn 2022

- Suomessa ruoka-apuun turvautuu noin 200 000 ihmistä vuosittain.
- Ruoka-apua jakaa Suomessa yli 1000 ruoka-aputoimijaa.
- Ruoka-apuun turvaututaan monenlaisissa elämäntilanteissa: lapsiperheitä, eläkeläisiä, työttömiä, pienituloisia, yksinhuoltajia, opiskelijoita, asunnottomia, turvapaikanhakijoita.
- Suomessa jaetaan ruoka-apua vuosittain 18–22 miljoonaa kiloa. (Luke 2020)
- Tästä määrästä noin 10 % on ollut EU-ruokaa. EU-ruoan jako päättyi 2021 Monella pienellä paikkakunnalla EU-ruoka on ollut ainoa avun muoto.
- EU-rahoituksella on tarkoitus jatkossa jakaa maksukortteja, joita saadaan käyttöön mahdollisesti 2023. Maksukorttien käyttöönotosta vastaa Ruokavirasto.

Lisätietoja

Ruoka-avun järjestökoordinaation kehittämishanke, SPR:

niklas.vaalgamaa@redcross.fi

Ruoka-apu.fi:

jenni.passoja@kirkkopalvelut.fi

Alueellisen yhteistyön merkitys korostuu

Ruoka-avun toimijat tekevät laajasti yhteistyötä. Yhteistyön lisäämisellä voidaan osin vastata ruoka-apukentän haasteisiin.

Hävikkiruokaterminaaleja on jo Vantaalla, Helsingissä, Järvenpäässä, Turussa, Lahdessa, Oulussa, Vaasassa, Tampereella, Mäntsälässä, Jyväskylässä ja Vihdissä.

Lue lisää:

www.ruoka-apu.fi

Ruoka-avun

järjestökoordinaation

kehittämishanke

www.punainenristi.fi/tyomme/ruoka-apu/